

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยปทุมธานี: การประเมินความต้องการจำเป็น Self-directed Learning Readiness as Perceived of Nursing Students at Pathumthani University: A Comparative Needs Assessment

ภาณุมาศ ไกรสัย*

Panumad kraisai

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี ประเทศไทย 12000

Faculty of Nursing, Pathumthani University, Pathumthani, Thailand 12000

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล และ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ระดับปริญญาตรี จำนวน 189 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค รายด้านอยู่ระหว่าง .73 ถึง .84 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNImodified)

ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 3.92$, $SD = 0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นชั้นปีพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 1 ตามลำดับ และผลการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความต้องการจำเป็นของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่จะต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด (PNImodified = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด (PNImodified = 0.33) รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (PNImodified = 0.31) และด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง (PNImodified = 0.28) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง, นักศึกษาพยาบาล, การประเมินความต้องการจำเป็น

Corresponding author: *E-mail address: panumadkraisai@gmail.com

* อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วันที่รับ (received) 5 ก.พ. 62 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 20 ส.ค. 62 วันที่ตอบรับ (accepted) 24 ส.ค. 62

Abstract

The purposes of this survey research were to 1) study the degree of success of self-directed learning readiness (SDLR) as perceived of nursing students and 2) prioritize and compare needs their SDLR as perceived of nursing students. The samples group consisted 189 by simple random sampling of nursing students who were studying in the first, second, third and fourth year in Bachelor of Science in Nursing Program. The research instrument was the SDLR questionnaires. The reliability each categories of the questionnaires were .73 - .84 using Cronbach's Alpha Coefficient. The data was analyzed by using frequencies, percentages, means, standard deviation and modified priority needs index (PNImodified).

The results found that the degree of success of SDLR of nursing students overall mean score were high level (M = 3.92, SD = 0.54). The fourth-year nursing students had SDLR overall mean score at the higher than the second, third and first year nursing students. The first-year nursing students had needs assessment to SDLR are the most important needs first (PNImodified = 0.34). The classified by components overall found that ability in self-learning aspect had the most important needs first (PNImodified = 0.33). Followed by self-study characteristics (PNImodified = 0.31) and ability in self-management aspect (PNImodified = 0.28).

Keywords: Self-directed learning readiness, Nursing students, Needs Assessment

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มีการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองได้ ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเกิดการพัฒนาดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ¹ และสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรโดยแต่ละหลักสูตรจะต้องมีการกำหนดปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลกับผู้เรียน² ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนจึงควรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning) เพื่อให้การปฏิบัติการศึกษาพยาบาลมีคุณภาพและผู้ใช้บริการมีความปลอดภัย³

การที่นักศึกษาพยาบาลจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะในการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น จะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ มีการวางแผน เลือกใช้วิธีหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้นั้นได้⁴ คุณลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ มีแรงจูงใจภายใน ประเมินตนเองว่าเรียนรู้ได้มากน้อย

เพียงใด เปิดรับประสบการณ์และสามารถนำประสบการณ์มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ และเป็นตัวของตนเองและเลือกที่จะใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยแบบใดแบบหนึ่ง⁵ การที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อบรรเทาภาวะการขาดแคลนพยาบาลและเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชน จึงได้จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม บนปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถสร้างสรรคงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การเรียนรู้ตลอดเวลาจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาตั้งแต่ตอนที่เขานักศึกษาพยาบาล⁶ ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้

อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มุ่งสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพ

ดังนั้นการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี เน้นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีการเรียนรู้ด้วยตนเองทุกชั้นปี ซึ่งในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนนี้ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลและเปรียบเทียบนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เป็นอยู่ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลกับที่คาดหวังของหลักสูตรและจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุง เพื่อจัดความต้องการจำเป็นของนักศึกษาพยาบาลให้น้อยลงหรือหมดไป นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลมากำหนด

เป้าหมายและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้นักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากยิ่งขึ้นและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

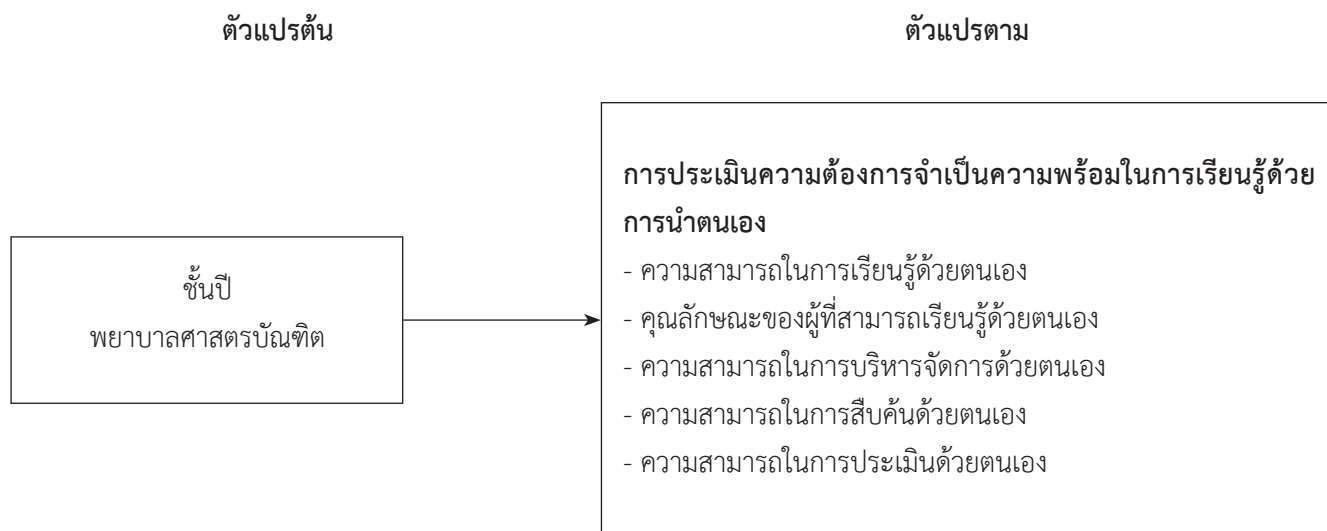
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี

คำถามการวิจัย

1. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเป็นอย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปีแตกต่างกันอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเฉพาะขั้นตอนการระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) เท่านั้น ไม่ได้ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง 4) ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง และ 5) ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (Perceived needs) ของนักศึกษาพยาบาล โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นรูปแบบการตอบข้อมูลชุดเดียวหรือการตอบสนองเดียว (Single-response formal) ในรูปแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ และนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Needs prioritization) ด้วยดัชนี PNI modified เพื่อหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริง²

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 358 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้การคำนวณสูตรของ Taro Yamane⁷ $n = N/1+Ne^2$ ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร กำหนดระดับความเชื่อมั่น .95 และความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง ($e = .05$) ได้ตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 189 คน โดยกำหนดสัดส่วนและกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม (Proportional random sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple random

sampling) ตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 47 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 46 คน

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยบูรณาการมาจากแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นหลัก⁸ ร่วมกับการทบทวนข้อมูลทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่าง จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง 4) ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง และ 5) ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง โดยมีลักษณะเป็นแบบตอบสนองเดียว (Single-response formal) ตามสภาพที่เป็นจริงของตัวอย่าง จำนวน 35 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดระดับคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็น 5 ระดับ คือ 1) ระดับต่ำที่สุด มีค่าคะแนน 1.00-1.50, 2) ระดับต่ำ มีค่าคะแนน 1.51-2.50, 3) ระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 2.51-3.50, 4) ระดับสูง มีค่าคะแนน 3.51-4.50 และ 5) ระดับสูงที่สุด มีค่าคะแนน 4.51-5.00 ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลการประเมินคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยพบว่าได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Scale level content validity index: S-CVI) เท่ากับ 0.96

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยการหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือกับนักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปีที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) รายด้านอยู่ระหว่าง .73 ถึง .84

การพิทักษ์สิทธิ์ของตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ได้รับการรับรองเลขที่ PTU -REC 6/2561 หลังการรับรองจริยธรรมจึงดำเนินการขอความร่วมมือจากตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม โดยชี้แจงเป็นเอกสารเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงความเป็นอิสระในการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งให้ตัวอย่างเซ็นใบยินยอมการให้ความร่วมมือใน

การวิจัย ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวม ไม่มีการระบุตัวอย่างเป็นรายบุคคล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างที่จะทำการวิจัย ทุกชั้นปี จำนวน 189 ฉบับ จากนั้นทำการเก็บแบบสอบถาม กลับคืนภายใน 1 วัน ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์สถิติ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNImodified) ซึ่งมีสูตรคือ $PNI_{modified} = (I-D)/D$

- เมื่อ I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง
- D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ผลการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลเป็นเพศหญิง จำนวน 175 คน (ร้อยละ 92.59) มีอายุเฉลี่ย 22 ปี (Mean = 21.55, SD = 2.00) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะสม (GPAX) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง

2.51-3.00 จำนวน 95 คน (ร้อยละ 50.27) รองลงมาคือ อยู่ระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 74 คน (ร้อยละ 39.15) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาจากต่างจังหวัด จำนวน 178 คน (ร้อยละ 94.18)

2. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 3.92, SD = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นชั้นปีพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงที่สุด (Mean = 4.15, SD = 0.36) รองลงมาได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 (Mean = 3.91, SD = 0.45), นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 (Mean = 3.89, SD = 0.44) และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองน้อยที่สุด (Mean = 3.74, SD = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านความสามารถในการประเมินด้วยตนเองมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด (Mean = 4.13, SD = 0.70) รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง (Mean = 3.98, SD = 0.62) ส่วนด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด Mean (= 3.75, SD = 0.55) ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	จำนวนข้อ	ชั้นปีที่ 1 (n = 52)		ชั้นปีที่ 2 (n = 44)		ชั้นปีที่ 3 (n = 47)		ชั้นปีที่ 4 (n = 46)		รวม (n = 189)		ระดับ
		M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	
1. ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	11	3.58	0.74	3.73	0.47	3.68	0.39	4.04	0.37	3.75	0.55	สูง
2. คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	8	3.65	0.75	3.82	0.51	3.72	0.49	4.07	0.44	3.81	0.59	สูง
3. ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง	7	3.74	0.79	3.87	0.50	3.98	0.51	4.10	0.46	3.92	0.60	สูง
4. ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง	5	3.79	0.78	3.95	0.57	4.05	0.57	4.16	0.46	3.98	0.62	สูง
5. ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง	4	3.93	0.89	4.19	0.57	4.03	0.64	4.39	0.51	4.13	0.70	สูง
รวม	35	3.74	0.73	3.91	0.45	3.89	0.44	4.15	0.36	3.92	0.54	สูง

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละด้าน โดยกำหนดคะแนนที่ควรจะเป็น (importance) เท่ากับ 5 เท่ากันทุกด้าน ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยรวมพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความต้องการจำเป็นของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด (PNI_{modified} = 0.34) รองลงมาคือ นักศึกษาพยาบาลทั้ง 3 และ 2 ใกล้เคียงกัน (PNI_{modified} = 0.29 และ 0.28 ตามลำดับ) ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความต้องการจำเป็นของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด (PNI_{modified} = 0.20)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี มีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ต้องได้รับการพัฒนาในด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (PNI_{modified} = 0.33) รองลงมาที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (PNI_{modified} = 0.31) และด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง (PNI_{modified} = 0.28) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาน้อยที่สุดคือ ด้านความสามารถในการประเมินตนเอง (PNI_{modified} = 0.21) ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี

ประเด็น ความต้องการจำเป็น	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	PNI _{mod.}	ลำดับ	PNI _{mod.}	ลำดับ	PNI _{mod.}	ลำดับ	PNI _{mod.}	ลำดับ	PNI _{mod.}	ลำดับ
1. ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.40	1*	0.34	1*	0.36	1*	0.24	1*	0.33	1*
2. คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.37	2	0.31	2	0.34	2	0.23	2	0.31	2
3. ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง	0.34	3	0.29	3	0.26	3	0.22	3	0.28	3
4. ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง	0.32	4	0.27	4	0.23	5	0.20	4	0.26	4
5. ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง	0.27	5	0.19	5	0.24	4	0.14	5	0.21	5
	รวม	0.34	1*	0.28	3	0.29	2	0.20	4	0.28

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล

จากผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมทั้ง 4 ชั้นปีอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาในปัจจุบัน และเป็นการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตให้มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งสังคม และวัฒนธรรม เป็นต้น¹⁹ การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้นั้นตนเองจะต้องมีศักยภาพในการเรียนรู้และเป็นผู้ชี้นำ

ตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ทั้งการสอนแบบบรรยาย การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ หลักสูตรนี้ยังมีการจัดสรรเวลาให้กับนักศึกษาและอาจารย์ประจำกลุ่มได้พบปะพูดคุย ให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในมหาวิทยาลัยรวมถึงการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนภายนอก มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลโดยการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลศึกษาค้นคว้าข้อมูลทาง

อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีความสำคัญกับโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับสูง^{10,11,12,13}

นอกจากนี้ในแต่ละชั้นปีพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 1 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการเรียนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ ทำให้มีทักษะในการเรียนรู้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ความสามารถในการสืบค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ตลอดจนความสามารถในการบริหารจัดการตนเองในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการเรียนมากกว่าหรือชั้นปีที่สูงกว่า มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์น้อยกว่าหรือชั้นปีต่ำกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทุกด้านอยู่ในระดับสูง^{10,12,14} และยังพบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ทั้งในด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ด้านความสามารถในการสืบค้นและดำเนินการประเมินด้วยตนเอง¹⁵ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล นักศึกษาพยาบาลจะต้องมีทักษะในการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนสามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากนักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะดังกล่าว ก็จะเป็นบุคคลที่สามารถชี้นำตนเองให้เกิดการเรียนรู้ได้

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี

จากผลการวิจัยการจัดลำดับและการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เพิ่งเริ่มเข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในด้าน

ต่าง ๆ ทำให้ต้องมีการปรับตัวกับการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น มีการมอบหมายงานในการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นอกจากการเรียนแล้วยังต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อม ด้านสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องมีความรับผิดชอบพึ่งพาตนเองมากขึ้น¹⁶ จากการศึกษาเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ต้องปรับตัวในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างมาก รวมถึงความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้วย จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อยที่สุดและมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุง

เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่านักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปีมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่านักศึกษาพยาบาลมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองน้อยที่สุด รองลงมาคือด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง¹³ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการวิจัยในครั้งนี้จะพบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในด้านดังกล่าวจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง แต่สถาบันควรที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปรับตัวและพัฒนาคุณลักษณะและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น โดยสร้างให้ผู้เรียนเกิดความชอบและริเริ่มที่จะรับผิดชอบต่อตนเองในการเป็นผู้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Guglielmino¹⁷ ที่กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสนใจและรักในการเรียน เปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะในการศึกษาค้นคว้าความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา ซึ่งนักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบ active learning อยู่ในระดับดี ไม่ว่าจะเป็นความสนใจ การแสดงความคิดเห็น การถาม-ตอบคำถาม การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นและทำกิจกรรมตามมอบหมาย จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น¹⁸ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีการพัฒนาให้สนองความต้องการจำเป็นตามข้อค้นพบค้นพบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้

นักศึกษาพยาบาลได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดเวลาแม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ตาม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลต่างชั้นปีมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน โดยเฉพาะนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองน้อยที่สุด ดังนั้นเมื่อมีการจัดชั้นเรียนในลักษณะเรียนรวม ผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนหรือพี่ช่วยน้อง เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และเสริมสร้างศักยภาพในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้ความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงของนักศึกษาพยาบาลว่ามีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างไรบ้าง และศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขความต้องการจำเป็นความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มเติม เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

References

1. Ministry of education. National education Act B.E. 1999. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao; 1999. (in Thai)
2. Wongwanich S. Needs assessment research (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press;2015. (in Thai)

3. Sinthuchai S, Swaekngam W, Pasiphol S. Development of an instructional model based on scaffolding and reflective practice approach to promote clinical decision making ability of nursing students. Journal of The Royal Thai Army Nurses 2017;18(3):134-143. (in Thai)
4. Knowles MS, Holton EFIII, Swanson RA. The adult learner: The definitive classic on adult education and human resource development (8th ed.). New York: Routledge;2015.
5. Skager R. Lifelong education and evaluation practice. Hamburg: Pergamon Press and the UNESCO Institute for Education;1978.
6. Pongsathonviboon K. Lifelong learning and nursing professional. Journal of The Royal Thai Army Nurses 2016;17(3):1-9. (in Thai)
7. Taro Yamane. Statistics: An introductory analysis. New York: Harper and Row Publications;1973.
8. Arpanantikul M, Thanooruk R, Luecha Y. Development of self-directed learning readiness instrument for Thai undergraduate nursing students. Thai Journal of Nursing Council 2008;23(2):52-69. (in Thai)
9. Chianchana C. A study of self-directed learning characteristics of technical college students: Factor analysis and discriminant analysis. Veridian E-Journal, Silpakorn University 2014; 7(1):250-270. (in Thai)
10. Yuan HB, Williams BA, Fang JB, Pang D. Chinese baccalaureate nursing students' readiness for self-directed learning. Nurse Education Today 2012;32(4):427-431.
11. Zhang XH, Meng LN, Liu HH, Luo RZ, Zhang CM, Zhang PP, Liu YH. Role of academic self-efficacy in the relationship between self-directed learning readiness and problem-solving ability among nursing students. Frontiers of Nursing 2018;5(1),75-81.

12. Padwang B, Udomluck S. A study of the self-directed learning readiness of nursing students at Boromarajonani college of nursing, Nakorn Lampang. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health* 2011;21(2):74-84. (in Thai)
13. Duangmanee A, et, al. Relationship between learning environment factors and self-directed learning readiness of nursing students at Royal Thai Navy college of nursing. *Royal Thai Navy Medical Journal* 2017;44(2):19-35. (in Thai)
14. Klunklin A, Viseskul N, Sripusanapan A, Turale S. Readiness for self-directed learning among nursing students in Thailand. *Nursing and Health Sciences* 2010;12:177-181.
15. Satsuwan A, Srisailuan O. Relationship between nursing faculty environments and self-directed learning readiness of nursing students, Kuakarun faculty of nursing, Navamindradhiraj university. *Kuakarun Journal of Nursing* 2014; 21(Supplement):124-138. (in Thai)
16. Terdwongworakul S. Alternative: A study of adjustment and mental health of students at the faculty of engineering at Kampangsaen Kasetsart university. Thesis faculty of Development psychology, Kasetsart university;2004. (in Thai)
17. Guglielmino, L. M. Development of the self-directed learning readiness scale. Doctoral dissertation, University of Georgia;1977.
18. Poonperm, R., Proyngern, J., Sunuanta, S., & Prompeng, N. Effective of question based learning of nursing students at the Royal Thai Army nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses* 2018;19(3):126-136. (in Thai)
19. Aungkana S, Prajankett O. Identity personality and values: The foundation of professional identity development. *Journal of The Royal Thai Army Nurses* 2018;19(2):1-7. (in Thai)